

Hattulan seurakunnan kirkkoneuvosto

Kokous 11/2023

Kokousaika ti 19.12.2023 kello 17.00 – 18:30

Kokouspaikka Hattulan seurakuntatalo

Jäsenet Järvinen Virpi puheenjohtaja
Heikkilä Joonas
Juutila Markus
Lehtinen Henna
Lilja Lasse J
Ylitalo Leila

Muut osallistujat Lokinperä Pirkko kirkkovaltuuston pj. (poistui kokouksesta 115 §
käsittelyn aikana, klo 17:42)

Niemelä Hanna-Leena kirkkovaltuuston varapj. (poistui kokouksesta
115 § käsittelyn aikana, klo 17:50)

Nykänen Arto kirkkoneuvoston varapuheenjohtajan varahenkilö

Kymäläinen Tia pöytäkirjanpitäjä, talouspäällikkö

Poissa Yli-Pirilä Pia varapuheenjohtaja

Käsiteltävät asiat: 107 § - 120 §

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

PÖYTÄKIRJAN SISÄLLYSLUETTELO

Kokousaika ti 19.12.2023 kello 17.00 – 18:30

107 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

108 § Pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskijoiden valinta

109 § Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

110 § Diakoniatyön johtosääntö

111 § Sijoitusten tilannekatsaus

112 § Kirkollisen kulttuuriperinnön hoitoon tarkoitettun avustuksen hakeminen

113 § Kirkkovaltuuston päätösten tarkistaminen ja toimeenpano

114 § Kirkkoneuvoston päätettävissä olevat kolehtien kohteet 1.1. - 26.5.2024

115 § Esitys diakoniatyöntekijöiden palkkauksen vaativuusryhmän korotuksesta

116 § Kehitysvammaistyön alueellista hoitamista koskevan yhteistyösopimuksen irtisanominen

117 § Pastori xxn anomus virkavapaudesta

118 § Muut asiat

119 § Ilmoitusasiat

120 § Kokouksen päättäminen

**KOOSTE PÄÄTÖSTEN VALMISTELUSSA SUORITETUSTA LAPSIVAIKUTUSTEN
ARVIOINNISTA**

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

107 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus

Kokouskutsu on lähetetty 13.12.2023 kirkkoneuvoston jäsenille sekä kirkkovaltuuston puheenjohtajalle ja varapuheenjohtajalle. Todetaan läsnä- ja poissaolijat, luettelo sivulla yksi.

PÄÄTÖSEHDOTUS (kirkkoherra)

1. Todetaan läsnä- ja poissaolijat.
2. Todetaan kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus.

PÄÄTÖS

1. Todettiin läsnä- ja poissaolijat.
2. Kokous todettiin lailliseksi ja päätösvaltaiseksi.

108 § Pöytäkirjantarkastajien ja äänenlaskijoiden valinta

Pöytäkirja tarkastetaan kokouksen jälkeen 19.12.2023. Tarkastettu pöytäkirja on nähtävänä seurakunnan verkkosivuilla 20.12.2023 - 9.1.2024.

PÄÄTÖSEHDOTUS (kirkkoherra)

Valitaan kaksi pöytäkirjan tarkastajaa, jotka toimivat tarvittaessa myös äänenlaskijoina.

PÄÄTÖS Kokouksen pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Henna Lehtinen ja Lasse J Lilja.

109 § Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen

PÄÄTÖSEHDOTUS (kirkkoherra)

Hyväksytään esityslista työjärjestykseksi.

PÄÄTÖS Vahvistettiin esityslista työjärjestykseksi.

110 § Diakoniatyön johtosääntö

PÄÄTÖSEHDOTUS (kirkkoherra)

1. Kirkkoneuvosto hyväksyy liitteen 1 mukaisen diakoniatyön johtosäännön.
2. Kirkkoneuvosto hyväksyy liitteen 2 mukaisen diakoniatyön vastuuryhmän toimintasäännön poistamisen.

PÄÄTÖS Päätösehdotukset hyväksyttiin.

MUUTOKSENHAKU: Tähän päätökseen voi hakea muutosta kirjallisella oikaisuvaatimuksella Hattulan kirkkoneuvostolle (KL 12:2)

SELOSTUS

Kirkkojärjestyksen (657/2023) 3 luvun 24 §:n mukaan seurakunnan ja sen jäsenten tulee harjoittaa diakoniaa, josta määrätään tarkemmin kirkkoneuvoston tai seurakunta-neuvoston hyväksymässä diakoniatyön johtosäännössä. Kirkolliskokous hyväksyi uuden kirkkolain ja siihen liittyvät erillislait sekä kirkkojärjestyksen 11.11.2021. Uudistus edellyttää diakoniatyön johtosäännön päivittämistä ottaen huomioon uuden kirkkolain ja kirkkojärjestyksen.

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

Kirkkohallituksen virastokollegio hyväksyi uuden diakoniatyön mallijohtosäännön 28.9.2023. Hattulan seurakunnan diakoniatyön johtosääntö on laadittu edellä mainitun mallin mukaisesti.

Hattulan seurakunnan diakoniatyön johtosääntö on hyväksytty edellisen kerran kirkkoneuvostossa 31.5.1995. Kirkkohallituksen yleiskirje nro 33/2023 6.10.2023 liitteenä 3.

Diakoniatyön vastuuryhmän toiminta on loppunut 2007.

111 § Sijoitusten tilannekatsaus

PÄÄTÖSEHDOTUS (taluspäällikkö)

Kirkkoneuvostolle saatetaan tiedoksi seurakunnan sijoitusten tilanne.

PÄÄTÖS Päätösehdotus hyväksyttiin.

MUUTOKSENHAKU: Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta (KL 12:4).

SELOSTUS

Seurakunnalla on sijoitettuna rahoitusomaisuutta eri sijoitusinstrumentteihin. Kirkkoneuvosto on antanut ohjeet seurakunnan sijoitustoiminnasta ja myöntänyt (4/2021, 36 §) taluspäällikölle valtuudet edustaa seurakuntaa sijoitusasioissa, saamaan kaikki sijoituksiin liittyvät tiedot, vastaamaan seurakunnan sijoittajaprofiiliin sekä tekemään muutoksia seurakunnan sijoituksiin (osto- ja myyntitoimeksiantoja). Taluspäällikkö raportoi (liite 4) kirkkoneuvostolle sijoitusten tilanteen puolivuositain.

Seurakunnan sijoitustoiminnassa sovelletaan Kirkon eläkerahaston vastuullisen sijoittamisen ohjeita kaikissa omaisuuslajeissa: osakesijoitukset, korkosijoitukset, kiinteistösjoitukset, pääomasijoitukset jne.

112 § Kirkollisen kulttuuriperinnön hoitoon tarkoitetun avustuksen hakeminen

PÄÄTÖSEHDOTUS (taluspäällikkö)

Kirkkoneuvosto päättää hakea avustusta kirkollisen kulttuuriperinnön hoitoon Hattulan kirkon alttaritaulun konservointiin. Taluspäällikkö vastaa avustushakemuksen valmistelusta.

PÄÄTÖS Päätösehdotus hyväksyttiin.

MUUTOKSENHAKU: Tähän päätökseen voi hakea muutosta kirjallisella oikaisuvaatimuksella Hattulan kirkkoneuvostolle (KL 12:2)

SELOSTUS

Kirkollisten rakennusten ja seurakuntien muiden rakennusten rakentamiseen ja korjaamiseen sekä kirkollisen arvoesineistön hoitoon tarkoitettujen avustusten jakoperusteet muuttuivat vuoden 2022 alusta alkaen. Valtion rahoituksesta myönnettävä avustus kohdistetaan tarkemmin kulttuurihistoriallisesti arvokkaan kirkollisen rakennusperinnön sekä arvoesineistön hoitoon ja kirkon keskusrahaston tuki suunnataan seurakunnan toiminnan parantamiseen tähtääviin korjaushankkeisiin sekä rakennuksen käyttökelpoisuuden kannalta välttämättömiin korjauksiin.

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

Hattulan kirkon kolmesta alttaritaulusta (R.W. Ekman, 1864) suurin Ristiinnaulittu konservoitiin kuluvana vuonna. Myös kahdessa muussa teoksessa on vaurioita sekä kankaiden kiinnityksessä että maalipinnoissa. Maali pitäisi paikoin pikaisesti kiinnittää paikoilleen, jotta vältetään mahdollisilta lisävaurioilta. Konservattori xx on tehnyt arvion ja konservointisuunnitelman marraskuussa 2022. Lisäksi Ristiinnaulittu-teoksen konservoiija xx vahvisti teosten konservoinnin tarpeellisuuden marraskuussa 2023. Vuonna 2024 konservointivuorossa on vasemmanpuoleinen alttaritaulu, jonka aiheena on Kristus Getsemanessa.

Kirkkohallitukselta voi hakea valtion rahoituksesta myönnettävää avustusta kirkollisen rakennusperinnön hoitoon. Alttaritaulun konservointihankkeelle on varattu määräraha vuodelle 2024. Avustusten haku tapahtuu kerran vuodessa vuoden loppuun mennessä.

113 § Kirkkovaltuuston päätösten tarkistaminen ja toimeenpano

PÄÄTÖSEHDOTUS (talouspäällikkö)

Kirkkoneuvosto toteaa, että kirkkovaltuuston kokousten 4.9.2023 ja 23.10.2023 liitteen 5 mukaiset päätökset ovat laillisia ja ne on tehty kirkkoneuvoston valmistelun pohjalta.

PÄÄTÖS Päätösehdotus hyväksyttiin.

MUUTOKSENHAKU: Tähän päätökseen voi hakea muutosta kirjallisella oikaisuvaatimuksella Hattulan kirkkoneuvostolle (KL 12:2)

SELOSTUS

KL 3:11 § käsittelee kirkkovaltuuston päätösten laillisuusvalvontaa. Jos kirkkoneuvosto katsoo, että kirkkovaltuuston päätös on tehty virheellisessä järjestyksessä, kirkkovaltuusto on ylittänyt toimivaltansa tai päätös on muutoin lainvastainen, kirkkoneuvoston tulee jättää päätös täytäntöön panematta ja syyn tähän ilmoittaen viipymättä saattaa asia valtuuston uudelleen käsiteltäväksi. Jos valtuusto pysyy päätöksessään, kirkkoneuvoston on saatettava hallinto-oikeuden ratkaistavaksi, onko täytäntöön panemiselle laillista estettä. Hallinto-oikeus ei saa ratkaista asiaa, ennen kuin valitusaika valtuuston päätöksestä on kulunut umpeen.

Kirkkoneuvosto ei saa kritiikittömästi panna täytäntöön sellaisia muodollisesti laillisia, mutta seurakunnalle yksinomaan perusteleamatonta vahinkoa tuottavia päätöksiä, joiden peruuttaminen vielä on mahdollista.

114 § Kirkkoneuvoston päätettävissä olevat kolehtien kohteet 1.1. - 26.5.2024

PÄÄTÖSEHDOTUS (kirkkoherra)

Kirkkoneuvosto hyväksyy liitteen 6 mukaisen kolehtisuunnitelman ajalle 1.1. – 26.5.2024.

PÄÄTÖS Päätösehdotus hyväksyttiin.

MUUTOKSENHAKU: Tähän päätökseen voi hakea muutosta kirjallisella oikaisuvaatimuksella Hattulan kirkkoneuvostolle (KL 12:2)

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

SELOSTUS

Jumalanpalveluksissa sekä muissa seurakunnallisissa tilaisuuksissa voidaan kerätä kolehti kirkon ja seurakunnan toiminnan sekä niiden tehtävää vastaavien tarkoitusten tukemiseksi. Seurakunnassa tulee laatia suunnitelma vuoden aikana koottavista kolehdeista. Kirkkoneuvosto tai seurakuntaneuvosto vahvistaa suunnitelman päiväjumalanpalveluksissa kannettavista kolehdeista (KJ 3:5). Suunnitelma voidaan laatia koko vuodeksi tai työkausittain (talvi-, kesä- ja syyskausi). Suunnitelman tulee sisältää kirkkohallituksen ja tuomiokapitulin päättämät kolehdit. Kirkkohallituksen ja tuomiokapitulin määräämien kolehtien kantopäiviä tulee noudattaa, ellei ole erityisen painavaa syytä siirtää virallista kolehtia toiselle pyhäpäivälle.

Kirkkohallituksen täysistunto on 25.5.2011 antanut edellä mainitusta erityisen painavasta syystä tapahtuvasta kolehdin kantopäivän siirrosta seuraavan tarkentavan ohjeen: Hallintokäytännössä kirkkohallituksen tai tuomiokapitulin määräämiä kolehteja on voitu siirtää, mikäli kyseiselle sunnuntaille on suunniteltu seurakunnan erityistä kirkkopyhää, jolloin halutaan kantaa kolehti kyseisen päivän mukaisesti. Toisena erityisenä perusteena on saatettu käyttää paikkakunnalla tapahtunutta onnettomuutta tai vastaavaa, jolloin kolehti on haluttu kerätä onnettomuuden uhrien auttamiseksi. Määrätty kolehti tulee tällöin kerätä ensimmäisenä mahdollisena painoarvoltaan vastaavana kolehtipäivänä. Hyvään hallintoon kuuluu, että kolehtipäivän siirrosta ilmoitetaan kirkkohallitukselle. Kolehtisuunnitelma koskee seurakunnan jumalanpalveluksia, jotka vietetään pyhäpäivän jumalanpalveluksena ja toteutetaan kirkkokäsikirjan pääjumalanpalveluksiin tarkoitetun kaavan mukaan. Seurakunnassa voi olla useita pääjumalanpalveluksia, joissa kaikissa on noudatettava määrättyjen kolehtien suunnitelmaa. Kirkkohallituksen täysistunto on vuonna 2011 antanut tätä koskevan ohjeen. Ohje on luettavissa kolehteja koskevasta yleiskirjeestä 19/2011 evl.fi/plus internetsivuilta.

Kolehtisuunnitelma on laadittu 1.1. – 26.5.2024 väliselle ajalle kirkkohallituksen yleiskirjeen (35/2023, liite 7) pohjalle kirkkohallituksen suositusten ja aikaisemman käytännön pohjalta. Suunnitelmaan on merkitty kirkkohallituksen määräämät ajanjaksoon sidottu tammi-maaliskuussa ja huhti-toukokuussa kerättävät kolehdit.

Asialla on kirkkojärjestyksen 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia: monet kolehdit kerätään järjestöille tai yhdistyksille, joiden työssä lapset ja perheet ovat tärkeä työn kohde.

115 § Esitys diakoniatyöntekijöiden palkkauksen vaativuusryhmän korotuksesta

PÄÄTÖSEHDOTUS (talouspäällikkö)

Kirkkoneuvosto päättää, että Hattulan seurakunnan diakoniatyöntekijöiden työn vaativuus vastaa Kirkon virka- ja työehtosopimuksen vaativuusryhmän 502 vaativuusriteereitä eikä diakoniatimin esitys anna aiheutta vaativuusryhmän korotukseen.

PÄÄTÖS Päätösehdotus hyväksyttiin.

MUUTOKSENHAKU: Tähän päätökseen voi hakea muutosta kirjallisella oikaisuvaatimuksella Hattulan kirkkoneuvostolle (KL 12:2)

SELOSTUS

Palkkatoimikunta sai 5.10.2023 diakoniatimiltä esityksen diakoniatyöntekijöiden palkkauksen nostamisesta vaativuusryhmään 503 (liite 8).

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

Kokonaispalkka eli säännöllisesti työntekijälle maksettava palkka muodostuu tehtäväkohtaisesta palkanosasta eli peruspalkasta ja henkilökohtaisesta palkanosasta. Tehtäväkohtainen palkanosasta muodostuu vaativuusryhmän vähimmäispalkasta, erityisestä osasta ja vaativuusosasta. Vaativuusryhmän vähimmäispalkka määritellään tehtävänkuvauksen perusteella. Erityisessä osassa huomioidaan esimerkiksi toimintaympäristön laajuus sekä tehtävän monialaisuus ja kuormittavuus.

Vaativuuskriteerit kuvaavat tehtävän vaativuutta. Tehtävä on sitä vaativampi, mitä konkreettisemmin siihen kohdistuu vastuu organisaation tavoitteiden saavuttamisesta ja lopputuloksesta.

Vaativuusryhmittelyt 502 ja 503 eroavat toisistaan siten, että vaativuusryhmään 502 kuuluu vastuu tehtäväalan tai oman erityisalan hoitamisesta, kun vaativuusryhmään 503 kuuluu vastuu toimintayksikön tai vaativan tehtäväalan hoitamisesta tai kehittämisestä. Hattulan seurakunnassa muilla kuin johtavilla viranhaltijoilla on vastuu vain omasta työalasta ja sen kehittämisestä.

Diakonian viranhaltijoiden tehtävänkuvaa on suhteessa palkan vaativuusryhmään. Diakonian viranhaltijoilla on vastuu oman työalan hoitamisesta ja kehittämisestä. Tehtävän laajuus ja monialaisuus on huomioitu vuonna 2022 myönnettyssä palkan erityisessä osassa.

Palkkatyöryhmä päätti (1/2023, 1 §) esittää kirkkoneuvostolle, että diakoniatiiimin esitys diakoniatyön palkkauksen vaativuusryhmän korotuksesta ei edellytä jatkotoimenpiteitä.

116 § Kehitysvammaistyön alueellista hoitamista koskevan yhteistyösopimuksen irtisanominen

PÄÄTÖSEHDOTUS (kirkkoherra)

1. Hattulan seurakuntaa irtisanoo nykyisen Lahden seurakuntayhtymän kanssa solmitun kehitysvammaistyön sopimuksen (liite 9).
2. Hattula liittyy Kanta-Hämeen seurakuntien solmimaan uuteen sopimukseen kehitysvammaistyön järjestämiseksi ja kehitysvammaistyön papinviran perustamiseksi Kanta-Hämeen alueella niin, että 50 % virasta on kehitysvammaistyön viranhoitoa ja 50 % Hämeenlinna-Vanajan seurakuntapastorin viranhoitoa.
3. Hattulan seurakunta hyväksyy uuden perustetun viran ja kehitysvammaistyön kustannusjaon seurakunnan jäsenmäärän mukaisessa suhteessa (liite 10).
4. Hattulan seurakunta hyväksyy tähänastisen esityksen kehitysvammaistyön papin työnkuvan pohjaksi ja Kanta-Hämeen rovastikuntien kirkkoherrat valtuutetaan edelleen valmistelevaan uutta sopimusta ja viran tehtävänkuvaa.

PÄÄTÖS Päätösehdotukset 1-4 hyväksyttiin.

MUUTOKSENHAKU: Tähän päätökseen voi hakea muutosta kirjallisella oikaisuvaatimuksella Hattulan kirkkoneuvostolle (KL 12:2)

SELOSTUS

Hattulan seurakunnan kirkkoneuvosto on kokouksessaan 6/2016 hyväksynyt kehitysvammaistyön alueellista hoitamista koskevan yhteistyösopimuksen. Sopimuksen perusteella kehitysvammapapin virkapaikka on Lahdessa. Käytyjen

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

keskustelujen perusteella ei ole järkevää, että papin tehtäväkenttä on näin laaja. Asiantuntemuksen hyödyntäminen on jäänyt pääsääntöisesti rippikoulun pitoon. Edellinen työntekijä kuvasi itse jo vuonna 2020 kirkkoherrojen kokouksessa työkenttensä.

Sopimuksen perusteella maksettava korvaus on sen suuruinen, että se vastaa karkeasti viranhaltijan puolikasta palkkausta. Tästä syystä on käynnistetty sen tutkiminen, kannattaako Kanta-Hämeen siirtyä hallinnoimaan omaa kehitysvammapapin kokonaista tai puolikasta tehtävää. Sopimuksen lakkaaminen kestää irtisanomisvuotta seuraavan vuoden loppuun.

Seurakunnat saisivat parhaimmillaan samalla panostuksella tiiviimpää palvelua oman seurakunnan kehitysvammatyöhön. On mahdollista myös tukevoittaa kehitysvammatyön koordinaatiota ja koulutusta panostamalla kokopäiväiseen kehitysvammapapin tehtävään. Lisärahoitus yhtä sopijaseurakuntaa kohti tulee tällöin selvitettäväksi.

Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan seurakuntaneuvosto on tehnyt aloitteen alueellisen kehitysvammaistyön viran uudelleenjärjestelyistä. Hattulan seurakunnan kirkkoneuvosto käsitteli aloitetta kokouksessaan 9/2023 92 § ja otti siihen myönteisen kannan.

Hämeenlinnan ja Tammelan rovastikuntien kirkkoherrat käsittelivät alueellisen kehitysvammaistyön kokonaisuutta kokouksessaan 20.11.2023. (Kokousmuistio liite 11).

Mikäli Kanta-Häme siirtyisi uuteen järjestelyyn, kehitysvammaistyön papinvirka sijoittuisi Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan sairaalasielunhoidon yhteyteen. Uudessa Kanta-Hämeen alueen kehitysvammaistyön papinvirassa olisi 50 % kehitysvammaistyötä alla olevan alustavan tehtävänkuvauksen mukaan ja 50 % muuta seurakuntatyötä Hämeenlinna-Vanajan seurakunnan seurakuntapastorina.

Kehitysvammaistyön papinviran tehtävänkuvaukseen sisältyisivät ainakin

- vuosittaisen kehitysvammaisten rippikoulun valmistelu, suunnittelu ja toteutus,
- rovastikuntien kehitysvammatyöntekijöiden konsultointia ja koulutusta,
- yhteydenpitoa kehitysvammalaitoksiin
- seurakuntakohtaisen kehitysvammaisten kirkkopyhien toimittamista tai avustamista niiden järjestelyissä.

Asialla on kirkkojärjestyksen 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia: Mikäli päädytään lisäämään kehitysvammatyöhön lisäresursseja, on sillä positiivisia lapsivaikutuksia.

117 § Pastori xxn anomus virkavapaudesta

PÄÄTÖSEHDOTUS (kirkkoherra)

Kirkkoneuvosto antaa Tampereen hiippakunnan tuomiokapitulille puoltavan lausunnon koskien pastori xxn anomusta virkavapaudesta ajalle 1.2.-31.12.2024.

PÄÄTÖS Päätösehdotus hyväksyttiin.

MUUTOKSENHAKU: Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta (KL 12:4).

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

SELOSTUS

Pastori xx on toimittanut kirkkoneuvostolle 7.12.2023 päivätyn anomuksen, jossa hän anoo palkatonta virkavapautta seurakuntapastorin virasta ajalle 1.1.-31.12.2024. (liite 12).

Kirkkojärjestyksen mukaan tuomiokapituli myöntää kahta kuukautta pidemmän virkavapauden seurakunnan papinviran haltijalle. Milloin papinviranhaltija pyytää virkavapautta kahta kuukautta pitemmäksi ajaksi muun kuin sairauden tai perhevapaan vuoksi, hänen tulee liittää hakemukseensa kirkkoneuvoston lausunto (KJ 8 luku 9-10 §).

Asialla on kirkkojärjestyksen 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia: xx:n työalavastuuna on varhaiskasvatus. Viranhaltijan mahdollisen virkavapaan ajaksi on varmistettava työalalle riittävät resurssit.

118 § Muut asiat

1. Työhyvinvointikysely henkilöstölle toteutettiin Kevan verkkotyökalulla 5.10.-31.10.2021 välisenä aikana. Kyselyn tulokset käytiin läpi henkilöstön kanssa työntekijäkokouksessa 1.12.2021. Työhyvinvointikyselyn tulosten esittely kokouksessa.

PÄÄTÖSEHDOTUS (talouspäällikkö)

Kirkkoneuvostolle saatetaan tiedoksi työhyvinvointikyselyn tulokset.

PÄÄTÖS Päätösehdotus hyväksyttiin.

MUUTOKSENHAKU: Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta (KL 12:4).

2. Hattulan kirkon kolmesta alttaritaulusta (R.W. Ekman, 1864) suurin Ristiinnaulittu konservoitiin kuluvana vuonna. Alttarimaalauksen konservoinnin toteuttivat xx, xx ja xx (vastaava konservaattori); Consart Oy. Kehyksen kultauksen restauroinnin toteutti kultaajamestarit xx ja xx; Kultaus- ja kehysliike Virtanen Ky. Teoksen konservointi aloitettiin syyskuussa ja työ valmistui marraskuussa 2023. Teos sijoitettiin takaisin paikalleen kirkossa 20.11.2023. Konservointiraportin esittely kokouksessa.

PÄÄTÖSEHDOTUS (talouspäällikkö)

Kirkkoneuvostolle saatetaan tiedoksi 30.11.2023 päivätty konservointiraportti.

PÄÄTÖS Päätösehdotus hyväksyttiin.

MUUTOKSENHAKU: Tähän päätökseen ei voi hakea muutosta (KL 12:4).

119 § Ilmoitusasiat

1. Seurakunnan kuukausiraportti 9/2023 liitteenä 13. Vertailuryhmä on muodostettu kymmenestä jäsenmäärältään lähimmästä muusta seurakunnasta (viisi omassa hiippakunnassa ja viisi koko maassa).
2. Tampereen hiippakunnan tuomiokapituli on antanut TM xxlle viranhoitomääräyksen Hattulan seurakunnan määräaikaiseen seurakuntapastorin virkaan virkaa perustamatta ajalle 19.11.2023-30.9.2024, jossa koeaika on 29.2.2024 saakka
3. Hattulan kirkossa on 1. adventtina otettu käyttöön "Kastelaiva", joka on tehty kirkossa olevaa kirkkolaivaa mallintaen. Laivan ovat suunnitelleet ja valmistaneet xx ja xx, maalaukset on tehnyt xx. Laivaan kullekin kastetulle nimettävän ankkurin on ideoinut xx.

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

PÄÄTÖSEHDOTUS

Ilmoitusasiat merkitään tiedoksi.

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

120 § Kokouksen päättäminen

Puheenjohtaja antoi valitusosoituksen ja päätti kokouksen.

Allekirjoitukset

Virpi Järvinen
puheenjohtaja

Tia Kymäläinen
pöytäkirjanpitäjä

Pöytäkirjan tarkastus

Kokouksen pöytäkirja on tarkastettu ja todettu kokouksen kulun ja tehtyjen päätösten mukaiseksi.

Hattula 19.12.2023

Henna Lehtinen
pöytäkirjantarkastaja

Lasse J Lilja
pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänä pito

Pöytäkirja on ollut yleisesti nähtävänä 20.12.2023 - 9.1.2024 seurakunnan verkkosivuilla.

Hattula 10.1.2024

Tia Kymäläinen
pöytäkirjanpitäjä

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

KOOSTE PÄÄTÖSTEN VALMISTELUSSA SUORITETUSTA LAPSIVAIKUTUSTEN ARVIOINNISTA

Kirkkojärjestyksen 10 luvun 4 § perusteella seurakunnan on arvioitava päätöksenteossaan päätösten vaikutukset lapsiin:

Lapsen edun edistämiseksi kirkollisen viranomaisen on päätöksen valmistelussa arvioitava ja otettava huomioon sen vaikutukset lapsiin. Vaikutusten arvioinnin tekee se viranomainen, joka käsittelee asiaa ensimmäisenä.

Lapsella tarkoitetaan alle 18-vuotiasta.

Asialuettelo

Päätösten valmistelussa on arvioitu, että seuraavilla päätöksillä ei ole erityisiä kirkkojärjestyksen 10 luvun 4 §:ssä tarkoitettuja lapsivaikutuksia:

- 107 § Kokouksen laillisuus ja päätösvaltaisuus
- 108 § Pöytäkirjantarkastajien ja ääntenlaskijoiden valinta
- 109 § Kokouksen työjärjestyksen hyväksyminen
- 110 § Diakoniatyön johtosääntö
- 111 § Sijoitusten tilannekatsaus
- 112 § Kirkollisen kulttuuriperinnön hoitoon tarkoitettun avustuksen hakeminen
- 113 § Kirkkovaltuuston päätösten tarkistaminen ja toimeenpano
- 115 § Esitys diakoniatyöntekijöiden palkkauksen vaativuusryhmän korotuksesta
- 118 § Muut asiat
- 119 § Ilmoitusasiat
- 120 § Kokouksen päättäminen

Seuraavien päätösten valmistelussa on arvioitu, että päätöksillä saattaa olla lapsivaikutuksia. Näiden osalta arviointi on kirjattu esittelytekstiin:

- 114 § Kirkkoneuvoston päätettävissä olevat kolehtien kohteet 1.1. - 25.6.2024
- 116 § Kehitysvammaistyön alueellista hoitamista koskevan yhteistyösopimuksen irtisanominen
- 117 § xx:n anomus virkavapaudesta

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

OIKAISUVAATIMUSOHJEET JA VALITUSOSOITUS

Hattulan seurakunta, Kirkkoneuvosto

19.12.2023, pöytäkirjan pykälänumerot 107-120 §

1. MUUTOKSENHAKUKIELLOT

Valmistelua ja täytäntöönpanoa koskevat muutoksenhakukiellot

Seuraavista päätöksistä ei kirkkolain (652/2023) 12 luvun 4 §:n mukaan saa tehdä kirkollisvalitusta eikä oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain (808/2019) 2 luvun 6 §:n 2 momentin nojalla hallintovalitusta, koska päätös koskee vain valmistelua tai täytäntöönpanoa. Julkisista hankinnoista ja käyttöoikeussopimuksista annetun lain (1397/2016, hankintalaki) 146 §:n 2 momentin 1 kohdan mukaan hankintalain mukaista valitusta ei voi tehdä päätöksestä tai muusta ratkaisusta, joka koskee yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua.

Pöytäkirjan pykälät: 107–109, 111, 117-119

Oikaisuvaatimusoikeudesta aiheutuva valituskielto

Koska päätöksestä voidaan tehdä kirkkolain 12 luvun 1 §:n 1 momentin mukaan kirjallinen oikaisuvaatimus, seuraaviin päätöksiin ei saa hakea muutosta valittamalla:

Pöytäkirjan pykälät: 110, 112-116

Erikseen säädetyt muutoksenhakukiellot

1. Viranhaltija ei saa valittamalla hakea muutosta lain evankelis-luterilaisen kirkon viranhaltijasta (viranhaltijalaki) 73 §:n mukaan viranomaisen päätökseen evankelis-luterilaisen kirkon virkaehtosopimuksista annetun lain 2 §:ssä tarkoitettussa asiassa eikä saattaa sitä oikaisuvaatimuksin tai hallintoriita-asiana ratkaistavaksi, jos hänellä taikka viranhaltijayhdistyksellä on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa. Mitä tässä momentissa säädetään, sovelletaan vain viranhaltijaan, joka on jäsenenä sellaisessa viranhaltijayhdistyksessä, jolla on oikeus panna asia vireille työtuomioistuimessa, tai sen alayhdistyksessä.
2. Muutosta ei saa erikseen hakea oikaisuvaatimuksella tai kirkollisvalituksella päätökseen, joka koskee viranhaltijalain 62 §:n 4 momentissa tarkoitettua väliaikaista virantoimituksesta pidättämistä.
3. Seurakunnan jäsenellä ei ole oikeutta tehdä oikaisuvaatimusta tai valitusta kirkkolain 12 luvun 5 §:n 1 momentin mukaan kirkkoneuvoston päätöksestä, jos se koskee toiseen henkilöön kohdistuvaa diakoniaa, kristillistä kasvatusta tai opetusta.
4. Valittamalla ei saa hakea muutosta oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 2 luvun 6 §:n 2 momentin mukaan päätökseen, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa. Valittamalla ei myöskään saa hakea muutosta hallinnon sisäiseen määräykseen, joka koskee tehtävän tai muun toimenpiteen suorittamista.
5. Muun lainsäädännön mukaan päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla.

Pöytäkirjan pykälät ja valituskieltojen perusteet:

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

Hankintoja koskevat muutoksenhakukiellot

Hankintaa koskevista päätöksistä ei kirkkolain 12 luvun 8 §:n 2 momentin nojalla saa tehdä kirkkolain mukaista oikaisuvaatimusta eikä kirkollisvalitusta, jos asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan. Asia kuuluu markkinaoikeuden toimivaltaan, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnsarvon. Kansalliset kynnsarvot ilman arvonlisäveroa laskettuna ovat:

- 60 000 € (tavarat ja palvelut sekä suunnittelukilpailut);
- 150 000 € (rakennusurakat);
- 400 000 € (hankintalain liitteen E 1–4 kohdassa tarkoitetut sosiaali- ja terveystyöpalvelut);
- 300 000 € (hankintalain liitteen E 5–15 kohdassa tarkoitetut muut erityiset palvelut) ja
- 500 000 € (käyttöoikeussopimukset).

Pöytäkirjan pykälät:

2. OIKAISUVAATIMUSOHJEET

Oikaisuvaatimusviranomaisen ja -aika

Seuraaviin päätöksiin tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen.

Viranomaisen, jolle oikaisuvaatimus tehdään ja yhteystiedot:

Hattulan kirkkoneuvosto

Käynti- ja postiosoite: Parolantie 45, 13720 Parola

Sähköposti: tia.kymalainen@evl.fi tai talous.hattulansrk@evl.fi

Pöytäkirjan pykälät: 110, 112-116

Oikaisuvaatimus on tehtävä **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon päätöksestä. Oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimuksen voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Oikaisuvaatimuksen on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä

Oikaisuvaatimuksen sisältö

Oikaisuvaatimuksesta on käytävä ilmi:

- oikaisuvaatimuksen tekijän nimi ja tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot oikaisuvaatimuksen kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

3. HANKINTAOIKAISU

Hankintaoikaisun tekeminen

Hankintayksikön päätökseen tai muuhun hankintamenettelyssä tehtyyn ratkaisuun tyytymätön asianosainen voi tehdä hankintayksikölle kirjallisen hankintaoikaisun (hankintalaki 132–135 §). Hankintaoikaisu toimitetaan hankintayksikölle.

Hankintayksikkö: Hattulan seurakunta / talouspäällikkö Tia Kymäläinen

Käynti- ja postiosoite: Parolantie 45, 13720 Parola

Sähköposti: tia.kymalainen@evl.fi

Hankintaoikaisu on tehtävä **14 päivän kuluessa** siitä, kun asianosainen on saanut tiedon hankintayksikön päätöksestä tai muusta hankintamenettelyssä tehdystä ratkaisusta. Oikaisuvaatimusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Tiedoksiannon katsotaan tapahtuneen seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Hankintaoikaisun on oltava perillä oikaisuvaatimusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa hankintaoikaisun tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Hankintaoikaisun voi omalla vastuullaan lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti.

Hankintaoikaisun sisältö

Hankintaoikaisusta on käytävä ilmi:

- oikaisua vaativan nimi sekä tarvittavat yhteystiedot asian hoitamiseksi
- tiedot hankintaoikaisun kohteena olevasta päätöksestä
- millaista oikaisua päätökseen vaaditaan
- millä perusteilla oikaisua päätökseen vaaditaan.

Hankintaoikaisuun on liitettävä asiakirjat, joihin vaatimuksen tekijä vetoaa, jolleivät ne jo ole hankintayksikön hallussa.

4. VALITUSOSOITUS

a) Kirkollis- ja hallintovalitukset

Seuraaviin päätöksiin voidaan hakea muutosta kirjallisella valituksella.

Valitusviranomainen ja yhteystiedot:

Hämeenlinnan hallinto-oikeus

Käynti- ja postiosoite: Raatihuoneenkatu 1, 13100 Hämeenlinna

Sähköposti: hameenlinna.hao@oikeus.fi

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa <https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

Kirkollisvalitus, pöytäkirjan pykälät:

Hallintovalitus, pöytäkirjan pykälät: 120

Valitusaika on **30 päivää** päätöksen tiedoksisaannista.

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

Muutoksenhakuajan laskeminen

Valitusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta. Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, saantitodistuksen osoittamana aikana tai erilliseen tiedoksisaantitodistukseen merkittynä aikana. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa katsotaan asianosaisen saaneen tiedon päätöksestä kolmantena päivänä viestin lähettämisestä, jollei muuta näytetä. Seurakunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemäntenä päivänä siitä, kun pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa. Jos muutoksenhakuajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa valituksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

b) Valitus markkinaoikeuteen

Valitus on tehtävä kirjallisesti 14 päivän kuluessa siitä, kun ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintaa koskevasta päätöksestä valitusosoituksineen. Valitusaika lasketaan päätöksen tiedoksisaannista tiedoksisaantipäivää lukuun ottamatta.

Jos hankintayksikkö on tehnyt hankintapäätöksen jälkeen hankinta- tai käyttöoikeussopimuksen hankintalain 130 §:n 1 tai 3 kohdan nojalla noudattamatta odotusaikaa, valitus on tehtävä 30 päivän kuluessa siitä, kun tarjoaja on saanut tiedon päätöksestä valitusosoituksineen.

Valitus markkinaoikeudelle on tehtävä viimeistään kuuden kuukauden kuluessa hankintapäätöksen tekemisestä siinä tapauksessa, että ehdokas tai tarjoaja on saanut tiedon hankintapäätöksestä valitusosoituksineen ja hankintapäätös tai valitusosoitus on ollut olennaisesti puutteellinen.

Ehdokkaan tai tarjoajan katsotaan saaneen päätöksestä oheisasiakirjoineen tiedon seitsemäntenä päivänä kirjeen lähettämisestä, jollei sen näytetä tapahtuneen myöhemmin. Käytettäessä sähköistä tiedoksiantoa viestin katsotaan saapuneen vastaanottajalle sinä päivänä, jolloin sähköinen viesti on vastaanottajan käytettävissä tämän vastaanottolaitteessa siten, että viestiä voidaan käsitellä. Tällaisena ajankohtana pidetään viestin lähettämispäivää, jollei asiassa esitetä luotettavaa selvitystä tietoliikenneyhteyksien toimimattomuudesta tai vastaavasta muusta seikasta, jonka johdosta sähköinen viesti on saapunut vastaanottajalle myöhemmin.

Hankinta-asiaan muutosta hakevan on lisäksi kirjallisesti ilmoitettava hankintayksikölle asian saattamisesta markkinaoikeuden käsiteltäväksi. Ilmoitus on toimitettava hankintayksikön ilmoittamaan osoitteeseen viimeistään silloin, kun hankintaa koskeva valitus toimitetaan markkinaoikeuteen. Hankintayksikön yhteystiedot ovat edellä hankinta- ja valitusosoituksissa esitetyissä kohdissa.

Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella voidaan saattaa hankintalaissa tarkoitettu hankintayksikön päätös tai hankintayksikön muu hankintamenettelyssä tehty ratkaisu, jolla on vaikutusta ehdokkaan tai tarjoajan asemaan. Markkinaoikeuden käsiteltäväksi valituksella ei voida saattaa hankintayksikön sellaista päätöstä tai muuta ratkaisua, joka koskee 1) yksinomaan hankintamenettelyn valmistelua, 2) sitä, että hankintasopimusta ei jaeta osiin hankintalain 75 §:n nojalla tai 3) sitä, että hankintalain 93 §:ssä tarkoitettun kokonaistaloudellisen edullisuuden perusteena käytetään yksinomaan halvinta hintaa tai kustannuksia. Asia voidaan saattaa markkinaoikeuden käsiteltäväksi, jos hankinnan arvo ylittää hankintalain 25 §:n mukaisen kynnysarvon.

Markkinaoikeuden yhteystiedot

Valitus on toimitettava markkinaoikeudelle osoitettuna osoitteeseen:

Postiosoite: **Radanrakentajantie 5, 00520 HELSINKI**

Käyntiosoite: **Tuomioistuimet-talo, Radanrakentajantie 5, 00520 Helsinki**

Telekopio: **029 56 433314**

Sähköpostiosoite: **markkinaoikeus@oikeus.fi**

Valituksen voi tehdä myös hallinto- ja erityistuomioistuinten asiointipalvelussa osoitteessa

<https://asiointi.oikeus.fi/hallintotuomioistuimet>.

5. VALITUKSEN SISÄLTÖ JA LIITTEET, VALITUSASIAKIRJOJEN TOIMITTAMINEN JA OIKEUDENKÄYNTIMAKSU

Valituksen sisältö

Hattulan seurakunta - Kirkkoneuvosto

Valituksessa on ilmoitettava:

- valittajan nimi ja yhteystiedot
- postiosoite ja mahdollinen muu osoite, johon oikeudenkäyntiin liittyvät asiakirjat voidaan lähettää
- sähköpostiosoite, jos valitusviranomaisen päätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä
- päätös, johon haetaan muutosta
- miltä kohdin päätökseen haetaan muutosta ja mitä muutoksia siihen vaaditaan tehtäväksi
- vaatimusten perustelut
- mihin valitusoikeus perustuu, jos valituksen kohteena oleva päätös ei kohdistu valittajaan.

Jos valittajan puhevaltaa käyttää hänen laillinen edustajansa tai asiamiehensä, myös tämän yhteystiedot on ilmoitettava. Yhteystietojen muutoksesta on valituksen vireillä ollessa ilmoitettava viipymättä valitusviranomaiselle.

Valituksen liitteet

Valitukseen on liitettävä:

- valituksen kohteena oleva päätös valitusosoituksineen
- selvitys siitä, milloin valittaja on saanut päätöksensä tiedoksi, tai muu selvitys valitusajan alkamisen ajankohdasta
- asiakirjat, joihin valittaja vetoaa vaatimuksensa tueksi, jollei niitä ole jo aikaisemmin toimitettu viranomaiselle.

Asiamiehen on esitettävä valtakirja. Jollei valitusviranomainen toisin määrää, valtakirjaa ei kuitenkaan tarvitse esittää oikeudenkäynnistä hallintoasioissa annetun lain 32 §:ssä tarkoitetuissa tilanteissa.

Valitusasiakirjojen toimittaminen

Valitusasiakirjat on toimitettava valitusajassa päätöksessä mainitulle valitusviranomaiselle. Omalla vastuulla valitusasiakirjat voi lähettää postitse, lähetin välityksellä tai sähköisesti. Postiin valitusasiakirjat on jätettävä niin ajoissa, että ne ehtivät perille valitusajan viimeisenä päivänä ennen viraston aukioloajan päättymistä. Jos vireillepanon viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa asiakirjat toimittaa markkinaoikeudelle ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen. Sähköinen viesti katsotaan saapuneeksi viranomaiselle silloin, kun se on viranomaisen käytettävissä vastaanottolaitteessa tai tietojärjestelmässä siten, että viestiä voidaan käsitellä.

Oikeudenkäyntimaksu

Tuomioistuinmaksulain (1455/2015) 2 §:n nojalla muutoksenhakijalta peritään oikeudenkäyntimaksu, jollei lain 4, 5, 7, 8 tai 9 §:stä muuta johdu. Tuomioistuinmaksulain 2 §:ssä säädettyjen maksujen tarkistamisesta annetun oikeusministeriön asetuksen (1122/2021) 1 §:n mukaan oikeudenkäyntimaksu hallinto-oikeudessa on 270 € ja markkinaoikeudessa 2 120 €. Käsittelymaksu markkinaoikeudessa on kuitenkin 4 240 €, jos hankinnan arvo on vähintään 1 miljoonaa euroa ja 6 350 €, jos hankinnan arvo on vähintään 10 miljoonaa euroa. Ajantasainen tieto oikeudenkäyntimaksuista löytyy täältä: [Maksut - Tuomioistuinlaitos \(oikeus.fi\)](https://www.oikeus.fi/fi/ajantasainen-tieto-oikeudenkayntimaksuista).

Yksityiskohtainen valitusosoitus liitetään pöytäkirjanotteeseen.